

Beperkte motoriek bij kinderen: wat betekent dat voor speelplaatsen?

De sector aan het woord

Ruim een derde van de kinderen scoort onvoldoende op motorische vaardigheden, zo concludeerde De Gelderlander vorige maand op basis van een Doetinchems onderzoek. Van de 440 deelnemende kinderen aan het onderzoek hadden er 160 moeite met twee of meer motorieke vaardigheden, zoals stuiten met een bal, hinkelen of klimmen. Het resultaat is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat veel jonge kinderen steeds meer tijd met computers of tablets doorbrengen. Deze ontwikkeling zal ongetwijfeld invloed hebben op speelruimtespecialisten en de openbare ruimte als sector. Beperkte motoriek bij kinderen: wat betekent dat voor speelplaatsen? Stad+Groen legde vier mensen uit de sector deze vraag voor.

Auteur: Nino Stuivenberg

Madeleine Frelier

Madeleine Frelier en Juul Scheffers OBB Ingenieurs

Te veel rubberen woestijnen

‘Kinderen krijgen te weinig ruimte voor vrij en wild spel. Ouders zijn tegenwoordig veel voorzichtiger. Daarnaast is de vrije tijd van kinderen vaak al helemaal vol gepland. Is buiten spelen nog wel vanzelfsprekend? Gemeenten hebben een verantwoordelijkheid om kinderen ruimte te geven voor vrij spel. Speelplekken worden te veel ontworpen vanuit het oogpunt van veiligheid en goedkoop beheer. In de stad staan veel rubberen woestijnen met toestellen. Plekken met alleen toestellen bieden te weinig speelmogelijkheden voor kinderen. Overzichtelijke speelplekken met een hek eromheen voelen veilig, maar schaden het kind en zijn of haar ontwikkeling op de lange termijn. Kinderen leren niet waar grenzen liggen en hoe ze moeten vallen.’

‘Kinderen krijgen te weinig ruimte voor vrij en wild spel’

Juul Scheffers

‘Gemeenten kunnen vrij en creatief spel bij kinderen stimuleren door speelplekken behalve met toestellen ook in te richten met groen, water en verharding. Daarnaast is het belangrijk dat een speelplek kinderen overhaalt om naar buiten te gaan, in plaats van weer een level Candy Crush te spelen. De toestellen die op speelplekken staan, moeten dus ook echt snel, hoog en spannend zijn. Dit kost soms wat extra geld, zowel in aanschaf als in onderhoud, maar het zorgt voor een speelplek die nooit saai wordt en waar kinderen zich ontwikkelen!’

Hester Walda Donkergroen

Speelterreinen: meer dan motorische ontwikkeling

‘Tegenwoordig blijkt dat bij veel kinderen de motorische ontwikkeling tekortschiet. Dit kan onder andere komen door een (over)beschermende opvoeding en overmatig tabletgebruik. Buiten spelen is veel meer dan het bieden van motorische uitdaging. Op speelterreinen en schoolpleinen leren kinderen onbewust ook vaardigheden die belangrijk zijn voor hun cognitieve, motorische, sociale, fysieke en emotionele ontwikkeling. Ik vind dan ook dat in dergelijke onderzoeken te veel de nadruk wordt gelegd op één ontwikkelingsgebied.’

‘Alle kinderen zijn verschillend. De één zal zich op motorisch gebied meer ontwikkelen dan de ander. Dit betekent dan ook dat de speelplaatsen

Hester Walda

en schoolpleinen zo worden ingericht dat er ook op verschillende manieren gespeeld kan worden. Er zijn kinderen die heel rustig spelen en die rust nodig hebben om hun fantasie te gebruiken. Maar je hebt ook levendige, actieve kinderen, die meer uitdaging nodig hebben. Voor deze kinderen zal de speelplaats uitdaging moeten bieden, bijvoorbeeld door klimaanleidingen te creëren. Een liggende boomstam zal voor deze kinderen heel veel mogelijkheden bieden om zichzelf fysiek uit te dagen. Terwijl dezelfde boomstam voor een rustig kind een coole chillplek is waarop ze heerlijk kunnen wegdromen.’

‘Kortom, wij blijven onze schoolpleinen, speeltuinen en andere speelgebieden dan ook op dezelfde manier inrichten, omdat wij ervan overtuigd zijn dat buiten spelen altijd zal blijven en dat kinderen daardoor leren zichzelf te zijn of te worden. Met andere woorden: door de speelplaats zo in te richten dat de kinderen op onderzoek gaan en (eigen) grenzen verkennen, zorg je dat kinderen die buiten spelen onbewust veel meer ontwikkelen dan alleen hun motoriek.’

Peter Dekeyser

Peter Dekeyser
medewerker Kennis- en expertisecentrum
Kind & Samenleving

Geef ze speelkansen, de samenleving krijgt er veel voor terug!

‘Wij houden graag een pleidooi voor ‘vrij buiten spelen’. Buiten spelen is immers iets wat kinderen gewoon willen, iets waar ze echt voldoening uit halen. Als ze maar gepaste kansen krijgen, spelen kinderen daar zeker op in. Zo veel gezond verstand hebben ze wel. Hier zien we een opdracht voor de samenleving: kinderen echte speelkansen bieden. Dat betekent: een speelse structuur met een reeks aan ruimtelijke uitdagingen. We hebben het dan niet alleen over speeltuinen; ook ruige veldjes, waterkanten en verborgen plekjes maken deel uit van een kwaliteitsvolle speelomgeving. Plekken die niet exclusief voor kinderen zijn bedoeld, maar waar ze gewoon medegebruiker zijn, kunnen bovendien zo worden ingericht dat kinderen zich er welkom voelen. Plekken waar ze, met hun speelse eigenheid, echt kind kunnen zijn.’

‘Het gaat om de structuur. Het gaat met andere woorden om de samenhang, om de wijze waarop die plekken verbonden zijn met elkaar en met het bredere geheel. Zo’n speelse structuur heeft verbindingen die toelaten dat kinderen hun omgeving steeds intensiever ontdekken en hun actieradius uitbreiden. Een gevoelig punt daarbij is de mate waarin kinderen nog de kans krijgen om autonoom te spelen. Echt intens spelen, inclusief

Robin Driessen

kattenkwaad, doe je niet met een papa of een mama erbij. Geven we kinderen echte speelkansen, dan zullen ze daar dankbaar gebruik van maken. Op die manier ontwikkelen ze hun motoriek, zonder dat ze het echt beseffen. Naarmate je meer kunt oefenen, word je vanzelf beter.’

Echt intens spelen, inclusief kattenkwaad, doe je niet met een papa of een mama erbij

Robin Driessen
jr. bestuursadviseur Omgevingskwaliteit
bij de gemeente Arnhem

Maak de buitenruimte interessant

‘De fysieke mogelijkheid om te spelen dient in de eerste plaats aanwezig te zijn. Maar hoe krijg je kinderen in beweging? Wat we bij de gemeente Arnhem proberen, is rekening houden met de behoeften van kinderen. Verder proberen we gebruik te maken van flexibele ruimte, al blijft dat lastig. Want hoe richt je die in en hoe wil je dat die gebruikt wordt? Als er dan over tien jaar een andere trend de kop opsteekt, heb je een ruimte die daar geschikt voor is. Zo zie je de laatste jaren bijvoorbeeld dat bootcamp erg in opkomst is.’

We hebben als doel gesteld
dat iedere wijk in de stad
**minimaal één grote
speelruimte moest krijgen
voor jong en oud**

‘De beperkte motoriek van kinderen is sowieso iets wat al langer speelt. Ik ben zelf in 2010 begonnen met het beleidsveld spelen en ontmoeten bij de gemeente Arnhem en was medeverantwoordelijk voor het opstellen van de nota ‘Ruimte voor de jeugd’. In de oude nota werkten we in Arnhem met zogenaamde speelcirkels die de hele stad moesten omvatten, maar dat hebben we in de nieuwe nota flink aangepast. We hebben als doel gesteld dat iedere wijk in de stad minimaal één grote speelruimte moest krijgen voor jong en oud. Er komen niet zozeer plekken bij, maar de plekken die we hebben, worden wel groter en interessanter. Onze nieuwe nota had drie kernpunten: er moest meer geluisterd worden naar de behoeften van kinderen, scholen en sportterreinen moesten openbaar gemaakt worden en natuurlijk spelen moest worden aangemoedigd. Schoolpleinen zijn bekende plekken voor kinderen en zijn vaak ook wat groter. Bovendien maak je het kinderen op die manier makkelijker: ze kunnen na school blijven hangen. Of al deze maatregelen ook echt bijdragen, is lastig in te schatten. Ik weet niet of de tijd die wordt besteed aan buiten spelen is afgenomen, maar het is wel anders geworden. Het belangrijkste is om de buitenruimte interessant te maken en te houden voor kinderen.’

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-6747